

Protokoll fört vid Mälarens vattenvårdsförbunds styrelsemöte 3 april 2017 i Västerås på Länsstyrelsen i Västmanland

Närvarande

Ordinarie

Staffan Jansson, ordförande
Geerth Gustavsson
Bengt Fladvad
Erik Östman
Johanna Lindgren
Jenny Grönesjö Norén
Ida Lindh

Västerås stad
Eskilstuna kommun
Uppsala kommun
Stockholms läns landsting
Norrvatten
Sjöfartsverket
Yara AB

Tjänstgörande ersättare

Magnus Svensson

Länsstyrelsen i Västmanlands län

Ersättare

Gun Eriksson
Susanne Lindhe

Stockholms läns landsting
Stockholm Vatten AB

Adjungerad

David Liderfelt

Mälarens vattenvårdsförbund

§1. Mötets öppnande

Ordförande Staffan Jansson hälsade alla välkomna till styrelsemötet.

§2. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes.

§3. Föregående protokoll

Föregående möteprotokoll lades efter genomgång till handlingarna.

§4. Verksamhetsberättelse inklusive årsredovisning 2016

Verksamhetsberättelse inklusive bokslut för 2016 skickades ut inför mötet.

Enligt revisorerna får det inte stå "årsredovisning" då förbundet endast redovisar ett förenklat årsbokslut. Därför kommer några ändringar i texten att göras:

Sid 2: "årsredovisning för verksamhetsåret" i rubriken ska ändras till "verksamhetsberättelse"

Sid 9: Länken till dokumentationen från resan till Mjösa har fallit bort och

ska läggas in.

Sid 15: Rubriken "Ekonomi" ska ändras till "Förenklat årsbokslut"

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Är Mälarens vattenvårdsförbund skattepliktigt eller inte? Vi får olika bud från olika personer på skatteverket respektive revisorer. Olika vattenvårdsförbund gör på olika sätt. Frågan kommer att utredas tillsammans med revisorerna.

I not 5 anges 301 133 kr som förutbetalda intäkter - vilka intäkter är det som avses? Det är den synoptiska provtagningen, makrofyтинventeringen och den resterande delen av miljögiftsprovtagningen. Dessa undersökningar skulle enligt verksamhetsplanen ha utförts under 2016, men sköts av olika anledningar upp till 2017 och revisorerna ansåg att vi skulle lägga de resurserna som en förutbetald intäkt.

I balansräkningen fattas år 2016. Siffrorna är rätt, men det ska stå 2014-2016 istället.

De möten som arbetsgruppen har hållit under året har i stort sett enbart handlat om miljöövervakning. Det framgår inte tydligt att flera ordinarie i arbetsgruppen inte har varit med på dessa möten. Formulera om så att det framgår tydligare.

Kristina Dahlberg står med i arbetsgruppen för 2016 för Norrvatten. Hon börjar först 2017. Detta rättas.

Beslut:

Styrelsen beslutar att godkänna verksamhetsberättelsen för 2016 med ovan nämnda ändringar i texten.

§5. Verksamhetsplan och budget 2017

640 000 kr av det som ligger i budgeten kommer från projekt som har skjutits upp från 2016 till 2017:

Projekt	Kr
Synoptisk provtagning	90 000
Makrofyтинventering	100 000
Miljögiftsprovtagning (vatten)	110 000
Paleolimnologisk provtagning	250 000
Seminarier miljögifter	90 000

Totalt bidrag från EU via LIFE IP Rich Waters är 510 000 kr (110 000 kr till miljögiftsprovtagningen och 400 000 till projektutveckling inom MER).

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Bra om man kan särredovisa EU-pengarna, så att man kan se hur stora belopp det rör sig om och vad de pengarna går till.

Läkemedel i vatten – förtydliga att det ingår i projekt 4.4 i VP2017, miljögiftsprovtagning.

Information har en liten andel av budgeten och tiden. Det skulle vara bra om information kan få en större del.

Beslut:

Styrelsen beslutar att godkänna verksamhetsplanen för 2017 med förändringen att EU-medlen bryts ut ur budgeten och redovisas som separat projekt.

§6. Förslag på instruktion för valberedningen

Susanna Hansen, sammankallande i valberedningen, redogjorde för valberedningens förslag till instruktion, se bilaga 1.

Det har varit svårt att veta hur man ska utse olika representanter från kommunerna, då det inte har funnits någon instruktion tidigare.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Föredömligt att få detta nedskrivet. Bra förslag.

I förbundets början var det viktigt att få representanter från varje parti. Sedan har man gått ifrån detta för att hitta engagerade representanter från varje kommun. Ett förslag är att lägga ut de kommunala nomineringarna till någon annan organisation som företräder kommunerna att nominera kommunala representanter till Mälarens vattenvårdsförbund, t.ex. Mälardalsrådet.

Detta förbund är inte politiskt, utan ett förbund där man arbetar för vattenfrågorna. Från och med i år kommer det enligt revisorerna att krävas att alla i styrelsen i förbundet skriver under på att de inte agerar politiskt, då Mälarens vattenvårdsförbund är ett ideellt förbund.

Mandatperioden i förbundet är på två år. Nomineringen av kommunala representanter sker ofta på längre perioder. Detta första år kommer en del nya representanter att väljas in på ett år, för att sedan saxas in på två år i framtiden.

Ordförande tackar för informationen. Detta är valberedningens förslag och styrelsen kan inte besluta om det.

SH 87

§7. Information och diskussion om basprogrammet i Mälaren – forskningssamarbete eller offentlig upphandling?

Christian Demandt, laboratoriechef på Sverige lantbruksuniversitet (SLU), Institutionen för vatten och miljö, berättade om möjligheterna för Mälarens vattenvårdsförbund att bedriva miljöövervakningen i Mälaren som ett forskningssamarbete med SLU.

Sammanfattning av Christin Demandts föredragning:

1964 startades Mälarundersökningarna där SLU haft ansvaret under 40 år av totalt 53 år. Genom detta har man kunnat bedriva forskning på vatten.

SLU har lång erfarenhet av offentliga upphandlingar och har bland annat undervisat i kvalitetskontroll.

Laboratorietjänster är ofta komplicerade både att definiera och utvärdera vid en upphandling. Ofta används en utvärderingsnyckel som till största delen bygger på lägst pris, vilket innebär att man då ofta får en tjänst som precis klarar det man behöver. Ackreditering garanterar en viss kvalitetsnivå men ger ingen fingervisning om laboratoriets ambitionsnivå.

Det som på pappret är billigt kan i praktiken bli dyra tjänster när man räknar in kostnader för arbetet med upphandlingen och eventuella överräkningar. Korta avtalsperioder medför ibland stora kvalitetsförluster då man kan byta utförare ofta. Regelbundna laboratoriebyten medför stor risk att förstöra kontinuiteten och kan ha stor negativ påverkan på datakvaliteten, då varje byte av utförare medför att tidsserierna bryts.

I den rapport som Calluna har gjort tillsammans med Havsforskningsinstitutet, "Utvärdering av biologiska data från Väner, Vättern och Mälaren med syfte att identifiera trender och trendbrott som kan bero av metod- eller konsultbyte" konstaterar de att för att kunna nyttja tidsserier, behöver man ha en kontinuitet med samma utförare:

"För Mälaren som har oerhört många metod- och utförarbyten finns det en möjlighet att bara titta på trender i den dominanta/återkommande utförarens data. De har varit relativt konsekventa över åren och återkommer med provtagningar under flera perioder. Kanske är det bättre med en långtidsserie som saknar vissa år än att ha alla år med inkonsekvent metodik?"

Det är SLU som avses med den dominanta/återkommande utföraren i Mälaren.

En nackdel som kan vara med upphandlade tjänster är att de är avtalsbundna i flera år och ofta kan vara mycket oflexibla, vilket kan vara ett hinder om man skulle önska att förändra provtagningen för att möta nya behov i övervakningen av miljön.

I LOU §6 – ”Särskilda undantag” medges bl.a. inköp av FOU-tjänster och data för tillämpad forskning, vilket skulle möjliggöra ett undantag för upphandling av labbtjänsterna för Mälarens vattenprovtagning. Istället skulle det kunna utföras som ett forskningssamarbete mellan MVVF och SLU, som kan avtalas direkt utan offentlig upphandling.

Förutsättningar för att kunna använda sig av FOU är att då måste miljöövervakningen utvecklas till något mer och inte bara vara en ”vanlig” miljöövervakning. Resultaten ska vara tillgängliga för fler än de två involverade parterna.

Fördelar med forskningssamarbete:

- Ingen tid behövs för upphandlingar, däremot behövs samarbete
- Flexibel tjänst som kan anpassas efter nya förutsättningar/behov
- Forskningskontakter
- Högre datakvalitet ger högre ambitionsnivå

Det finns många olika forskningsprogram som pågår i Mälaren. SLU jobbar som universitet och har ambitionsnivå att leverera data i världsklass. När man tar in vattenprover och analyserar är det med samma ambitionsnivå.

Ett samarbete med SLU innebär dels att kunna bolla idéer om forskning, dels hög kvalitet.

På SLU har man också tillgång till studenter som kan bidra till forskningen med examensarbete. De har hög ambitionsnivå, mycket arbetstid och tillgång till handledande expertkompetens. Här kan MVVF bolla in frågor och få ut extra resultat utan extra kostnad.

SLU har även något som kallas myndighetsstöd, ca 100 forskningsveckor/år. Deras arbetstid är ”gratis”. Mycket av dessa timmar går till HaV & NV, men man kan också tänka sig att man hittar intressanta frågor som MVVF skulle kunna utnyttja av dessa. SLU:s infrastruktur med databaser och hemsidor m.m. kan nyttjas. Alla forskningsprojekt på SLU har en egen hemsida.

Synpunkter och frågor efter Christian Demandts föredragning:

Fyrisåns vattenvårdsförbund har precis skrivit kontrakt med SLU om miljöövervakningen. Svealands kustvattenvårdsförbund har också länge bedrivit miljöövervakningen i form av ett forskningssamarbete med Stockholms universitet.

En av vattenvårdsförbundets uppgifter är att ta hand om miljöövervakning, inte bara att handla upp analyser. Stor skillnad att anlita en aktör som kan hjälpa till med miljöövervakningen.

Finns det någon dom som man kan vila på när det gäller detta att skriva avtal om forskningssamarbete?

Inom universitetet arbetar man ofta med detta. Viktigt att göra det till något mer än bara miljöövervakning. Det måste bli något större.

Många olika aspekter:

- Att upphandla kostar pengar och tid.
- Konsultföretag är också duktiga.
- Är det forskning och utveckling vi håller på med?
- Vi kanske inte har kompetensen på kansliet att göra rätt upphandling?
- Norrvatten samarbetar med SLU för att de är bäst på Mälaren.
- Viktigt att proverna tas på samma sätt under alla år.
- SLU intressant att prova - om det håller juridiskt?

Sekreteraren tar fram ett underlag om forskningssamarbete mellan SLU och MVVF, så kan styrelsen vid kommande möte fatta ett inriktningsbeslut om MVVF ska gå vidare med detta.

§8. Rapport från MER och LIFE IP

LIFE IP: alla personer i projektteamet är klara. Kommunikatören börjar den 21 april.

Projektledare MER – en person har tackat ja och börjar arbeta från juni.

Kommunerna börjar skaffa sig erfarenheter av att arbeta med vattenfrågor. Tjänstemannagruppen i MER kommer att börjar träffas lite oftare. Just nu i diskuteras verksamhetsplanen 2017. De ser ett stort behov av seminarier.

Stockholm är nu från 2017 med i Mälaren – en sjö för miljoner.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Roligt att Stockholm vill vara med.

Pengar från EU kommer först som en förskottsbetalning för första fasen.

Sedan får man rekvirera resterande pengar mot kvitton i fasbrytningarna.

§9. Rapport från övriga projekt

Basprogrammet i Mälaren: SLU utför detta i år. Miljöövervakningen för 2017 har beställts via Länsstyrelsen i Västmanland och det görs då som en inomstatlig beställning.

Resultat från föregående års provtagning i Mälaren: Calluna utförde detta under juli, augusti och september. Tyvärr har många av proverna försvunnit och en hel del överlämningsdata/spårningsdata försvunnit. Detta innebär att samtliga fys-kemprover från september är borta, samt att i dagsläget saknas spårningsdata för samtliga planktonprover. Om spårningsdata kommer fram kan analyserna användas, men kommer de inte fram är proverna tyvärr värdelösa. Vi fick första rapporten i slutet av november om att något var fel, men först nu i fredag, fick vi en ordentlig uppdatering om hur läget med proverna ser ut. Den 31 mars är sista datum för dem att leverera till datavärd. Vi får avvakta ett tag och se hur det går. Vi kommer att kräva nedsättning av priset alternativt häva avtalet, beroende på hur det går. Upphandlingsjuristen på Länsstyrelsen kommer att hjälpa oss med detta.

Makrofyter: vi räknar med att få ut anbudsförfrågan om detta under slutet av april.

Miljögiftsprovtagning (LIFE IP): Planen är att försöka få till en sedimentprovtagning i Mälaren under hösten. Provtagning kommer då att ske på 19 platser (enligt nya förslaget till miljöövervakningsprogram) och kostnaden blir minst 400 000 kr för detta. Vi har 228 000 kr avsatt för detta. Vi hoppas på att kunna få ytterligare medel från HaV/ Naturvårdsverket alternativt bidrag från omgivande länsstyrelser. En annan möjlighet som nu har öppnat sig på grund Callunas slarv med förra årets provtagningar, är att vi kan använda de pengar vi bör få tillbaka på grund av att de inte levererar provresultaten, till sedimentprovtagningar. Vi har i princip fått klartecken från vår kontaktperson på HaV för detta.

Mikroplaster: Prover kommer att tas på sammanlagt 14 platser i Mälaren: Köpingsviken, Eskilstunaåns utlopp, Västeråsfjärden N, Prästfjärden, Ekoln Vreta udd, Ulvsundasjön, Årstaviken, Riddarfjärden, Klubbenområdet, Klara sjö, Centralbron (Norrström), Görvaln, Norsborg och Lovön. Provtagningen i Mälaren kommer att genomföras under maj månad.

Paleolimnologisk provtagning: Möte om detta i samband med möte om sedimentprovtagningen i nästa vecka. Dessa två provtagningar samkörs om möjligt för att spara provtagningspengar.

Kartläggning ARV och VV: planen är att få ut utskicken till berörda kommuner under april.

Medlemsrekrytering: Nykvarns kommun har under mars inkommit med ansökan om medlemskap i Mälarens vattenvårdsförbund.

§10. Årsstämman 2017

Det blir miniseminarier efter lunch, bland annat med kustbevakningen. Eftermiddagen guidning på Högbytorps avfallsanläggning.

§11. Nästa möte

31 augusti kl 10-12 i Västerås på Länsstyrelsen i Västmanland.

§12. Mötets avslutande

Ordförande tackade för visat intresse och avslutade mötet.

Under mötet kom Västmanlands läns landshövding Minoo Akhtarzand förbi och hälsade på styrelsen. Landshövdingen i Västmanland är även ordförande för vattendelegationen i Norra Östersjöns vattendistrikt.

Vid protokollet

Justeras

Ingrid Hägermark
Sekreterare

Staffan Jansson
Ordförande